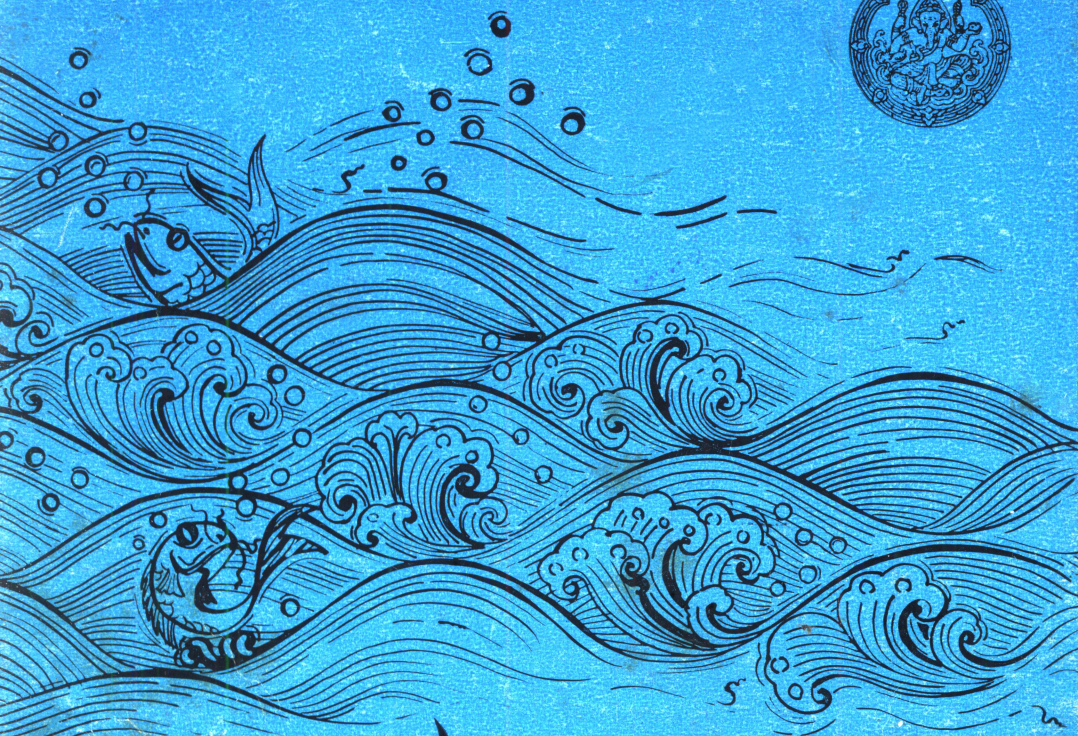

ละครนอก เรื่อง

พระอภัยมณี

DANCE DRAMA "PHRA APHAI-MANI"

กรมศิลปากรเสนอ

ละครนอก

เรื่องพระอภัยมณี

ตอนหนีนางผีเสื้อ

จากนิทานคำกลอนของท่านกวีสุนทรภู่

นำออกแสดง

ณ โรงละครแห่งชาติ

ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา ๑๒.๐๐ น. และ ๑๕.๐๐ น.

เริ่มตั้งแต่วันเสาร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๑๗

บัตรราคา ๓๐, ๒๐ และ ๑๐ บาท

(นักเรียนนักศึกษาในเครื่องแบบ ๕ บาท)

Lakon Nok "Phra Abhai Mani"

A Part on "To Escape From The Sea-Giantess"

Presented By

The Fine Arts Department

At The National Theatre

On Saturdays & Sundays at 12.00 a.m. & 3.00 p.m.

Commenced From 17th August 1974

Admission Tickets 30, 20 and 10 Baht

(Students in uniforms 5 Baht)

ละครนอก เรื่อง พระอภัยมณี

ตอน หนึ่งนางผีเสื้อ

คุณหญิง แฉ่ว สนิทวงศ์เสนี
จัดทำบทและอำนวยการฝึกซ้อม

ปัญญา นิตยสุวรรณ
จัดทำสูจิบัตร และช่วยทำบท

เสรี หวังในธรรม
ทำบทฉากนำ

มนตรี ตราโมท
บรรจุเพลง

จิรัช อาจณรงค์
ควบคุมการบรรเลง—ขับร้อง

ลมูล ยมะคุปต์

จำเรียง พุทธประดับ	สุวรรณี ชลานคราห
เจริญจิต ภัทรเสวี	กรี วรชะริน
อร่าม อินทรนัฏ	พนิดา สิทธิวรรณ
สถาพร สุนทอง	หยัด ช้างทอง
บุญชัย เฉลยทอง	ศิริวัฒน์ ดิษยนันท์
กรองกาญจน์ โรหิตเสถียร	เรณู จินเจริญ
เจริญ เวชเกษม	อบเชย ทิพโกมุต

ฝึกซ้อมนาฏศิลป์—คุมการแสดง

อาคม สายาคม

ศรีอาภรณ์ นัททิพย์ สุนทรี กองทรัพย์โต

กำกับการแสดง

หยวก กาวินิจ

กำกับเวที

นคร วรรณวิสันต์

แสง

สิงขร สุขโต

เสียง

ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์

ออกแบบสร้างฉาก—อำนวยการแสดง

น.อ. สมภพ ภิรมย์ ร.น.

อำนวยการทั่วไป

หนังสือความรู้ทางนาฏศิลป์ และ ดุริยางคศิลป์

๑. โขนสำหรับประชาชน	เล่มละ ๕.๐๐ บาท
๒. ตำราไหว้ครู โขนละคร	เล่มละ ๑๐.๐๐ บาท
๓. ศิลปินแห่งชาติไทย	เล่มละ ๑๐.๐๐ บาท
๔. เครื่องดนตรีไทย	เล่มละ ๒๐.๐๐ บาท
๕. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๒	ชุดละ ๑๒๐.๐๐ บาท
๖. ลิลิตเทลงพ่าย	เล่มละ ๑๒.๐๐ บาท
๗. โน้ตเพลงไทย เล่ม ๑	เล่มละ ๓๐.๐๐ บาท
๘. ศัพท์สังคีต	เล่มละ ๘.๐๐ บาท
๙. รำวง	เล่มละ ๒๐.๐๐ บาท
๑๐. บทโขน กรมศิลปากรปรับปรุงแสดง	เล่มละ ๓๐.๐๐ บาท
๑๑. โขน (ธนิต อยู่โพธิ์)	เล่มละ ๓๐.๐๐ บาท
๑๒. เพลงชุดโหมโรงเย็น (๘ เล่ม)	ชุดละ ๒๐๐.๐๐ บาท
๑๓. เพลงชุดทำขวัญ (๓ เล่ม)	ชุดละ ๒๐๐.๐๐ บาท
๑๔. โขนและละคร	เล่มละ ๖๕.๐๐ บาท

มีจำหน่าย ณ กองการสังคีต ปักขัย และ โรงละครแห่งชาติ

กรมศิลปากรเสนอ

ละครนอก

เรื่อง พระอภัยมณี

ตอน หนีนางผีเสื้อ

จากนิทานคำกลอนของท่านกวีสุนทรภู่

- ฉากนำ เพลงปี่พระอภัย
 ฉาก หาดทรายชายทะเล
- องกที่ ๑ พบทางหนี
 ฉาก ถ้ำนางผีเสื้อ
- องกที่ ๒ นางผีเสื้อตาม
 ฉาก ท้องทะเล
- องกที่ ๓ ฤๅษีช่วย
 ฉาก เกาะแก้วพิสดาร

สุนทรภู่กับพระอภัยมณี

ปรุงศรี วลลิโกดม เรียบเรียง

ในวงวรรณคดีกวีนิพนธ์ของไทย บุคคลที่ชาติจะเว้นเอ่ยถึงมิได้ก็คือ “สุนทรภู่” ^๕ ทั้งนเพราะสุนทรภู่เป็นรัตนกวีที่สำคัญยิ่งคนหนึ่ง ประชาชนเกิดทึ่งว่ามีความสามารถเป็นเลิศในด้านการรจนากลอนสุภาพ ท่านเป็นผู้ริเริ่ม การใช้ สัมผัส ในซึ่ง ได้เพิ่มความไพเราะเพราะพริ้งให้แก่คำประพันธ์วรรณกรรมของท่าน จึงเป็นงาน อมตะ และเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติตราบนานเท่าทุกวันนี้

สุนทรภู่เกิดในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๙ และถึงแก่กรรมในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ สิริรวมอายุได้ ๗๐ ปี ตลอดระยะเวลา ๔ รัชกาลท่านได้สร้างสรรค์วรรณกรรมไว้เป็นจำนวนมาก บรรดาวรรณกรรมของสุนทรภู่ทั้งหมดนั้น เรื่อง “พระอภัยมณี” เป็นนิยายคำกลอนที่แต่งดีที่สุด ^๕ ทั้งนเพราะเป็นหนังสือคำกลอนเรื่องยาวที่แต่งดีทั้งกระบวนกลอน ดีทั้งความคิด การผูกเรื่องและการเสนอเรื่อง

พระอภัยมณีเป็นวรรณคดีที่สร้างชื่อเสียงให้สุนทรภู่ ประจักษ์พยานข้อหนึ่งเห็นได้ชัดจากอนุสาวรีย์สุนทรภู่ ที่ตั้งอยู่ ณ ตำบลบ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งได้ติดตั้งเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ นั้น ได้ ^๕ บันทึกชื่อเป็นรูปสุนทรภู่ และตัวละครในเรื่องพระอภัยมณี ได้แก่ พระอภัยมณี นางผีเสื้อสมุทร และนางเงือกเป็นองค์ประกอบ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วโรปการทรงสันนิษฐานว่า สุนทรภู่ได้เริ่มแต่งเรื่อง พระอภัยมณี ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

และมาแต่งต่อในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามประวัติ
เล่าว่าในระหว่างที่สุนทรภู่แต่งเรื่องพระอภัยมณีนั้น การพิมพ์ยังไม่แพร่หลาย
ถึงกระนั้นก็มีผู้อ่านติดใจติดตามอ่านกันมาก จนสุนทรภู่สามารถยังชีพด้วย
การขายเรื่องพระอภัยมณีให้คัดลอกนำไปอ่านกันอย่างกว้างขวาง และต่อมา
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๓ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
หมอสมิทเจ้าของโรงพิมพ์ที่บางคอแหลมจึงเป็นผู้พิมพ์เรื่องพระอภัยมณีขึ้น
จำหน่ายเป็นครั้งแรก ราคาเล่มละสลึง กล่าวกันว่าขายดีมากจนหมอสมิทมี
กำไรถึงกับสร้างตึกได้หลังหนึ่ง

พระอภัยมณี เป็น กวีนิพนธ์ ที่มีโครงเรื่อง สนุกสนาน และแปลกกว่า
วรรณคดีเรื่องอื่นๆ ทั้งหมด ผู้ใช้นามปากกาว่า “กาญจนาภินันท์” ได้กล่าว
ไว้ในคำนำเรื่อง “ภูมิศาสตร์สุนทรภู่” ว่า ในกระบวนหนังสือพิมพ์
คัดลอกพวกหนังสือประโลมโลกที่สร้างขึ้นเองในสมัยรัตนโกสินทร์ มีเรื่อง
พระอภัยมณีของสุนทรภู่เรื่องเดียวที่วางโครงเรื่องเกี่ยวกับภูมิฐานบ้านเมือง
ต่าง ๆ ในเรื่องพระอภัยมณีให้เข้ากับความเป็นจริง และกระทำการอย่าง
รอบคอบมาก จนอาจเขียนเป็นแผนที่ได้

สุนทรภู่ได้สร้างโลกจำลองไว้ในเรื่องพระอภัยมณี โดยการสร้างฉาก
อย่างกว้างใหญ่ไพศาลและนำผู้อ่านให้ท่องเที่ยวไปตามภูมิประเทศและบ้าน
เมืองต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนะสิ่งแปลกใหม่ซึ่งแม้คนไทยในสมัยเดียวกับ
ท่านก็ยังไม่รู้จัก พระอภัยมณี ประกอบด้วยตัวละครเป็น จำนวนมากมาย
หลายประเภท มีทั้งมนุษย์และอมมนุษย์ เช่น กษัตริย์ นักรบ คนธรรมา
สามัญ ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งไทยและต่างชาติ บรรพชิต ผู้วิเศษ ปีศาจ
ยักษ์ สัตว์ เจือก ฯลฯ เป็นต้น ท่านได้วาดบุคลิกลักษณะ กำหนด

บทบาท พร้อมทั้งสอดแทรกอุปนิสัยใจคอตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แต่ละรูปลงนามลงในตัวละครแต่ละตัวได้อย่างเหมาะสมที่สุด ไม่เคยมีวรรณคดีเรื่องใดก่อนหน้านี้ที่มีตัวละครเป็นจำนวนมากและมีชีวิตจิตใจอย่างเรื่องนี้เลย การดำเนินเรื่องและบทบาทของตัวละครในเรื่อง ล้วนมีรสชาติดึงดูดความสนใจ ชวนให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน แม้ว่าจะยังมีลักษณะเป็นนิยายแต่งการสร้างตัวละครของสุนทรภู่ในเรื่องพระอภัยมณีนี้ทำได้เนบเนียนและดีเด่นจนก่อให้เกิดความพิศวง และคาดคะเนกันโดยทั่วไปว่า เรื่องพระอภัยมณีนี้น่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวผู้แต่งอย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ พระอภัยมณี คือตัวสุนทรภู่ เพราะมีอุปนิสัยคล้ายคลึงกันและตัวละครบางตัว เช่น นางสุวรรณมาลี และสินสมุทร ก็คือ นางจัน และนายพัด ซึ่งเป็นภรรยาและบุตรชายของสุนทรภู่

พระอภัยมณีให้รสทางวรรณคดีอย่างครบถ้วน สุนทรภู่ได้เลือกสรรถ้อยคำที่ทำให้เกิดความไพเราะรื่นหู เข้าใจชัด และเลือกสำนวนโวหารที่สละสลวย คมคาย ประกอบกับลีลาการเขียนที่จับใจผู้อ่านทุกยุคทุกสมัย อัจฉริยภาพและ ความเป็นปราชญ์ ของสุนทรภู่ปรากฏในเรื่อง พระอภัยมณีอย่างสมบูรณ์ที่สุด เพราะสุนทรภู่ได้แต่งเรื่องนี้โดยประมวลความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับทั้งจากคำบอกเล่า ประสบการณ์ และจากหนังสือทั้งของไทยและต่างชาติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า คงจะได้เค้าเรื่องมาจากหนังสืออาหรับ ราตรี และเรื่องราวบางเรื่อง ในยุโรป สมเด็จพระยาตากษัตริย์ราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่าได้เค้าโครงมาจากพงศาวดารจีน เช่น เรื่องสามก๊ก และไซฮัน เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า สุนทรภู่มีความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง เช่น รู้ขนบประเพณีและชีวิตความ

เป็นอยู่ของไทยและต่างชาติ วัฒนธรรมของคนและสัตว์ มีความรู้ในเรื่อง ภูมิศาสตร์ ดาราศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีจินตนาการ อย่างวิเศษสุดที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าของโลกได้อย่างแม่นยำน่าอัศจรรย์ ยิ่งไปกว่านั้นผลงานของสุนทรภู่ทุกเรื่องจะสอดแทรกคติพจน์อันมีคุณค่าแก่การ ดำรงชีวิตไว้ตลอดแทบทั้งเรื่อง จริงอยู่ปัจจุบันนี้เนื้อเรื่องพระอภัยมณีอาจ จะล้าสมัยแล้ว แต่แก่นสารของเรื่องรวมทั้งคติพจน์ ซึ่งสุนทรภู่ได้สอดแทรก ไว้ในนั้นยังคงทันสมัย อาจนำมาใช้เป็นแนวทางและเป็นข้อคิดสำหรับการ ดำเนินชีวิต ในยุคปัจจุบัน ได้ ทั้งความงามในด้าน วรรณศิลป์ ของ วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีก็ยังเป็นสิ่งที่ตรงใจผู้อ่าน และไม่มีวรรณคดี เรื่องอื่นใดสามารถลบล้างได้

โดยเหตุนี้ พระอภัยมณีจึงเป็นวรรณคดีอมตะคู่กับความ เป็นอัจฉริยะ ของสุนทรภู่

โน้ตเพลงไทย เล่ม ๑

ฉบับทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กรมศิลปากรจัดพิมพ์ จำหน่ายเป็นครั้งที่สอง เพื่อธำรงรักษาและเผยแพร่เพลงดนตรีไทย ซึ่งเป็นศิลปสำคัญสาขาหนึ่งของชาติ มีโน้ตเพลงทั้งร้องและดนตรี รวม ๑๕ เพลง พร้อมด้วยคำอธิบาย ภายในเล่มมีพระราชปรารภ ภาพแสดงขนาดและลักษณะของวงดนตรีไทย

พิมพ์ด้วยกระดาษดี ขนาดหน้าถึง ๓๖ ยก

ราคาจำหน่ายเล่มละ ๓๐ บาท

มีจำหน่ายที่กองการสังคีต กรมศิลปากร

เริ่มแสดง

ฉากนำ เพลงขับพระอภัย

ฉาก หาดทรายชายทะเล

พระอภัยมณีกับศรีสุวรรณ เป็นโอรสของท้าวสุทัศน์ และนาง-
ประทุมเกสรแห่งกรุงรัตนา ถูกพระบิดาขับไล่ออกจากเมือง เนื่องจาก
ไปศึกษาวิชาการไม่ถูกต้องตามพระราชประสงค์ คือ พระอภัยมณีเรียนวิชา
เป่าปี่ ส่วนศรีสุวรรณเรียนวิชาการกระบี่กระบอง พระพี่น้องสององค์เดินทาง
ออกจากเมืองระหกระเหินมาจนถึงหาดทรายชายทะเล จึงหยุดพักผ่อนที่ได้
ทันไทรใหญ่ ขณะนั้นมีพราหมณ์สามสหายชื่อ โมรา ซานน และวิเชียร ผ่าน
มาพบพร้อมกับแนะนำชื่อเสียงเรียงนามและความรู้ของตนให้ พระอภัยมณี
กับศรีสุวรรณทราบ พราหมณ์โมรามีความรู้ในการนำเอาฟางมาผูกเป็น
เรือสำเภาสามารถเล่น ไปได้ ทุกสถาน ที่สม ความ มุ่งหมาย พราหมณ์
ซานนมีความสามารถร้องเรียกกลมและฝนได้ ส่วนพราหมณ์วิเชียรเก่งทาง
ใช้ธนูสู้กับศัตรูโดยการยิงธนูได้ที่ละ ๗ ลูก ประสงค์ให้ถูกตรงไหนก็ได้
สนใจ สามพราหมณ์ชักชวนพระพี่น้องสององค์ไปเป็นสหาย พระอภัยมณี
จึงตรัสเล่าให้สาม พราหมณ์ฟังถึง พระนาม และ ชาติ กำเนิดจน ถึงเหตุที่ต้อง
มาระเหเรว่อนในป่า สามพราหมณ์สงสัยวิชาการเป่าปี่ของพระอภัยมณีว่าดี
อย่างไร พระอภัยมณีจึงเป่าปี่ให้ฟังจนศรีสุวรรณและสามพราหมณ์พากัน
ม่อยหลับ ฝ่ายนางผีเสื้อสมุทรผ่านมาได้ยินเสียงปี่มีความไพเราะจับใจ และ
เกิดความลุ่มหลงในรูปทรงของพระอภัยมณี จึงตรงเข้า โอบอุ้ม ลักพา
พระอภัยมณีไปสู่ถ้ำที่อยู่ของตน

องก ๑ พบทางหนี

นาง ถ่านางผีเสื้อ

พระอภัยมณีต้องทนอยู่กับนางผีเสื้อแปลงทีในถ้ำเป็นเวลานานถึงแปดปี จนมีบุตรชื่อสินสมุทร วันหนึ่งในขณะที่นางผีเสื้อออกจากถ้ำไปหาอาหาร สินสมุทรก็ผลัดแผ่นหินปิดปากถ้ำเปิดออกแล้วไปเที่ยวเล่นที่ชายทะเล จับได้เงือกชราคนหนึ่งจึงพามาหาพระบิดา เงือกชรารับอาสาจะพาพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ฝ่ายนางผีเสื้อเกิดฝันร้ายจึงเล่าให้พระอภัยมณีฟัง พระอภัยมณีเห็นเป็นโอกาสจึงออกอุบายลวงนางผีเสื้อให้ไปบำเพ็ญพรตที่เชิงเขาเป็นเวลาสามวันสามคืน เมื่อนางผีเสื้อไปบำเพ็ญพรตแล้ว พระอภัยมณีกับสินสมุทรจึงหนีออกจากถ้ำ โดยมีเงือกน้ำ ๓ ตัว คือ พ่อ แม่ กับลูกสาวมารอรับ และอาสาพาไปพึ่งพระโยคีที่เกาะแก้วพิสดาร ครอบกำหนดที่บำเพ็ญพรตแล้วนางผีเสื้อจึงกลับมาถ้ำ พอทราบข่าวสามีกับลูกชายหนีไปก็เสียใจร้องไห้คร่ำครวญและออกติดตาม

องก ๒ นางผีเสื้อตาม

นาง ท้องทะเล

ฝ่ายเงือกชราผู้เป็นพ่อพาพระอภัยมณีหนีมา ในน้ำมีความเหนื่อยอ่อน จึงขอให้ลูกสาวช่วยแบกพระอภัยมณีพาหนีต่อไป ส่วนตนเองและภรรยาว่ายน้ำตามไป จนนางผีเสื้อตามมาทันก็จับกินเสีย พระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อไล่มาจวนทันก็ใจไม่ดี สั่งสินสมุทรให้กลับไปอยู่กับแม่ ส่วนพระองค์ขอลาตาย สินสมุทรมิได้กล้วนางผีเสื้อ จึงทูลให้พระอภัยมณีเสด็จหนีไปก่อน ตนเองอยู่รอคอยหลอกล่อนนางผีเสื้อเพื่อถ่วงเวลาไว้ให้พระอภัยมณีหนีทัน

ตอนที่ ๓ ฤษีช่วย

ฉาก เกาะแก้วพิสดาร

ที่เกาะแก้วพิสดารนั้นมีพระโยคีองค์หนึ่งเป็นผู้มีวิทยาคมขลัง บรรดากษัตริย์นานาชาติและพวกเรือแตกที่ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านเมืองของตนได้ พวกกันไปอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นางเงือกสาวสามารถพาพระเอกฤษีมณีไปจนถึงเกาะแก้วพิสดารได้โดยมีสินสมุทรและนางผีเสื้อตามไปติดๆ พระโยคีลงมาช่วยพระเอกฤษีกับสินสมุทรและนางเงือกสาวให้พ้นภัย นางผีเสื้อพยายามพุดจาหว่านล้อม ให้ พระเอกฤษี กลับ ไปอยู่กับตน แต่พระเอกฤษีไม่ยอม นางผีเสื้อเกิดความโกรธแค้นฤทธิให้ร่างกายใหญ่โต จะทำร้ายคนบนเกาะแก้วพิสดาร พระโยคีจึงเสกทรายขู่ว่าไปต้องตาย นางผีเสื้อ ทำให้นางผีเสื้อเจ็บปวดและตกใจกลัว จึงหลบหนีไป

—จบการแสดง—

ท่านที่จะไปต่างประเทศ หรือมีเพื่อนฝูงอยู่ในต่างประเทศ

ไม่ควรลืมหนังสือ โขน และ ละคร ภาษาอังกฤษ

อธิบายลักษณะของโขน และละครชนิดต่าง ๆ

มีภาพประกอบ

มีคำวิจารณ์ของพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

ของพระยาอนันตราชชน และของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ราคาจำหน่ายเล่มละ ๖๕.๐๐ บาท

มีจำหน่ายที่กองสารสังคีต กรมศิลปากร

รายนามผู้แสดง

ชุดผู้หญิง

ชุดผู้ชาย

พระอภัยมณี

เวณิกา บุนนาค
กันยา สมพันธ์

เผด็จ พลั๊กกระสงค์

ศรีสุวรรณ

นันทพร คารากร ๖

บุญนำ ลินธิฐา

พราหมณ์วิเชียร

ชุมศรี มณีวัฒน์

ไพฑูรย์ เข้มแข็ง

พราหมณ์โมรา

นงลักษณ์ เทพหัสดิน ๖

ปกรณ พรพิสุทธิ์

พราหมณ์सानน

วชิณี เวชเกษม

ประสิทธิ์ คมภักดี

สินสมุทร

อารียา ชัยจันดี

กเชนทร์ เพชรปฐวี

ผีเสื้อสมุทร

อิสสระ โพธิเวส

ฉลาต พุกุลานนท์

ผีเสื้อสมุทร (แปลง)

โบศรี เรืองนนท์

บุนนาค ทรรทรานนท์

เงือกสาว

จินตารัตน์ วิริยะวงศ์

กรรณิการ์ วงษ์สวัสดิ์

พ่อเ้งอก

สุรพล ชาทะยาภา

รามพ โพธิเวส

แม่เ้งอก

อรพินท์ อิศรางกูร ฯ

ธานิต ชุ่มเชื้อ

ฤษี

ยอแสง ภักดีเทวา

ยอแสง ภักดีเทวา

เจ้าเขมร

ทวีป ทองโปร่ง

ทวีป ทองโปร่ง

เจ้าชวา

ณเรศ วรตะริน

ณเรศ วรตะริน

เจ้าพม่า

ไอยเรศ อินทรนัญ

ไอยเรศ อินทรนัญ

เจ้าจีน

เทวมิตร นวราช

เทวมิตร นวราช

เจ้าญุ่น

ศิริพันธ์ อัญญะวัชระ

ศิริพันธ์ อัญญะวัชระ

เจ้าลาว

อุดม พึ่งพะยอม

อุดม พึ่งพะยอม

ฝรั่ง

สุกจิตต์ พันธุ์สังข์

สุกจิตต์ พันธุ์สังข์

ญวน

สุนทร ศิลปประกร.

สุนทร ศิลปประกร

ชาวเขา

วิจิต ขวัญอ่วม

เสรี หวังในธรรม
ประพันธ์ ลมุลวงศ์
ประสาท ทองอร่าม

ตลก

ระบำเงือก

วลัยพร กระ้างพุทธ
วันทนี ยินเยื่อน
แพรวดาว สรรพศรี
พนิดา ภาชนะพรรณ
ฉวีวรรณ เทาปฐม
อัญชลี กงวิมล
จรัสศรี งามแสงเนตร
क्रमพงศ์ นาฏประเสริฐ
สมหญิง ผลเนื่องมา
วฒวิมล สุวรรณโชติ

ธีราภรณ์ ศกชาติ
ศรีสาคร บันวงศ์

อังกนา น่วมพิทักษ์
จิตประไพ พันธจักร

วิจิต ขวัญอ่วม

เสรี หวังในธรรม
ประพันธ์ ลมุลวงศ์
ประสาท ทองอร่าม

สุภา นาฏประเสริฐ
กาญจนา คำประเสริฐ
ผกามาศ รวิวงศ์
ปทุมพร ศิริศรี
จริยา แก้วดาวใหญ่
สินีนานา ลีลาวัตร
ปทุมทิพย์ จันทรสุข
ปิยนานา ทราแสง
ประไพพร สวัสดิ์ดวง
ทิพวรรณ สุวรรณสิงห์

นางลักษณ์ ก้องกกา
นัยนา ธรรมวัฒน์

นฤมล ธรรมวัฒน์
พุกธิยา เล้าสุทธิพงษ์

ปลาโลมา

ปลาฉลาม

ปลากระโท

นันทา ศรีบัณฑิต
จินตนา กงสว่าง

สายสมร วิชัยรัตน์
ศิริวรรณ พักจำบุญ

ปลาสี่เสียด

พจวรรณ ชัยประดิษฐ์
บุษราคัม พระเทโช

พูนศรี พงษ์อุดม
อโนทัย หุตะสิงห์

ปลาอำพันทอง

วรรณทนี สุขสม

เสมอแซ จุนเจือ

ปลาฉนาก

ลาวันย์ พรหมช่วย

อัญชลี เอกมานะชัย

พวกเรือแตก

คิลก หวังในธรรม
ช่วย สุกแสง
ฤกษ์ชัย เชวงรัตน์
ปัญญา นิตยสุวรรณ
สนอง กงหิรัญ
สมนึก บัวทอง
สมจิต สถิตยชาติ
ไชยยศ กุ่มมณี

คิลก หวังในธรรม
ช่วย สุกแสง
ฤกษ์ชัย เชวงรัตน์
ปัญญา นิตยสุวรรณ
สนอง กงหิรัญ
สมนึก บัวทอง
สมจิต สถิตยชาติ
ไชยยศ กุ่มมณี

ศิษย์ฤๅ

วันชัย เทียวทอง
วิทยา ทังกกุล

อรรณพ พลอยกลุ่ม
สมาน ผลาวารินทร์

พื้นน้ำ

ทรวง ปรางค์โพธิ์อ่อน
 ชม้อย ธารีเธียร
 สมโภชน์ ฉายะเกษตริน
 พงษ์พิศ จารุจินตา

ทรวง ปรางค์โพธิ์อ่อน
 ชม้อย ธารีเธียร
 สมโภชน์ ฉายะเกษตริน
 พงษ์พิศ จารุจินตา

ผู้บรรเลง

วง ๑

วง ๒

หัวหน้าวง

ศิลป์ ทราโมท

จรัส กันมีสุข

ปู่

เทียบ กองลายทอง

เทียบ กองลายทอง

ขลุ่ย

ทวี กองลายทอง

สุรพล หนูจ้อย

ระนาดเอก

สุรเดช กิมเปี่ยม

เผชญิ กองโชค

ระนาดเอกเหล็ก

ทองคำ แสงทับทิม

ศักดิ์ชัย ลัดดาอ่อน

ระนาดทุ้ม

กมล ปลื้มปรีชา

อุทัย ปานประยูร

ระนาดทุ้มเหล็ก

มานิต ม่วงบุญ

ชลอ ใจชื้น

หม่องวงใหญ่

บัณฑิตย์ หนูพิสินธุ์

บัน แสงบุญ

หม่องวงเล็ก

กัน จันทสร

ธนู ขำประเสริฐ

ซอฮู้

ศิลปี ทราโมท

ประเสริฐ ภัทรนาวิก

ตะโพน, กลองแขก

ยงยศ วรรณมาศ

สมพงษ์ นุชพิจารณา

กลองทัด, กลองแขก

สमान น้อยนิทย์

มนัส ชาวปล้ม

ฉิ่ง

ศักดา คำศิริ

บุญเชิด เตชชานา

โหม่ง

เสรี ชื่นจิว

สมบัติ สุขุม

นักร้องชาย

แจ้ กล้ายสีทอง

สมชาย ทับพร

ลอย รัตนทัศน์

ลิขิต แสงมณี

นักร้องหญิง

แหม่มซ้อย คุริยพันธุ์

สุตา เขียววิจิตร

สินวล เหยี่ยวทอง

พัฒน์ มหาวิจิตรมนตรี

สุพัชรินทร์ วิจิตรรัตนะ

ศิริยานี ทองสิทธิ์

Four Scenes

From

Phra Abhai Mani A Poetic Drama

By

The Great Thai Poet Sunthorn Bhu

Presented By

The Fine Arts Department

Introduction : Phra Abhai Mani Playing a Flute.

Scene : At The Seashore.

Act I : Finding the Way to Escape.

Scene : Inside the Miraculous Cave of the Sea-Giantess

Act II : The Hot Pursuit of the Sea-Giantess.

Scene : In the Sea.

Act III : Help from the Hermit.

Scene : On the Island.

Synopsis of the Part of
Phra Abhai Mani
On "To Escape Form the sea-Giantess"
That is actually staged

Introduction : Phra Abhai Mani Playing a Flute.

Scene : at the Seashore.

Phra Abhai Mani and Sri Suvarn were the sons of King Sudasana and Queen Pradum Kesorn of Ratana Country. They were both driven away from their palace due to the fact that they had studied subjects of unsatisfaction to their father, that is to say Phra Abhai Mani had studied the gentle art of flute-playing and his brother, Sri Suvarn had studied self-defence. Thus the two brothes~~e~~ had to set out on a journey to the wide world without destination. They passed through fields and meadows, skirted mountains and valleys, walking all day and taking their rest at night. Finally, they reached the sea coast and stopped to rest there under a banyan tree. At that moment, it happened that the three young brahmins-Mora who could bulid big boats out of straw, Sanon who could summon the wind and the rain, and Vichien who could shoot seven arrows at the same time and make them all hit the target as he was an expert archer-came across that spot and met the two brothers. At soon all of them became intimate to each other and later eagerly exchanged their information and ideas including their exceptional skills. All the three brahmins were surprised to have heard about the power of flute of Phra Abhai Mani, and so insisted him to play out. Ph~~ar~~ Abhai Mani lifted the flute and istated to play. Exquisite notes came forth from the instrument, notes of such a plaintive and tender quality as to pluck the heartstrings, forming a melody which was sweet and soporific. All the listeners were entranced and soon fell fast asleep, leaving Phra Abhai Mani alone sitting at the seashore. At the same time, a sea-giantess called Pisua Samudr, came up from her palatial cave at the bottom of the ocean to the surface of the

water. When she saw a handsome young man playing on flute, she fell in love with him and desired him for her own. She then strode to Phra Abhai Mani, picked him up in her hand, then she ran, plunged into the water, and took Phra Abhai Mani into her cave.

Act I : Finding the way to escape

Scene : Inside the miraculous cave of the Sea-Giantess.

Phra Abhai Mani had unwillingly lived with the Giantess for eight years during which a son was born to them whose name was Sin Samudr, "The Treasure of the Sea." He was pondering over the way to escape till a chance was open to him and his little son. One day, while the Giantess was away hunting fish, Sin Samudr had moved aside a big piece of stone that covered the entrance to the cave and went to play outside in the sea. There he saw an old merman and with all his strength he could muster, he dragged the merman into the cave to show his father. Fearing of his death, the merman asked Phra Abhai Mani to spare his life promising that he could assist Phra Abhai Mani to escape from the Giantess, and the latter agreed upon this. That night, the Giantess had a dreadful nightmare. She dreamed that her cave was destroyed and that she herself was killed. Awaking, she was trembling with fears and asked Phra Abhai Mani for his advice. Seeing the opportunity to escape, Phra Abhai Mani told her to go to lie at the foot of a mountain for three days and nights without stirring the place. Believing this, the Giantess set out for a high mountain where she hoped to shake off the effects of the evil dream. By now Phra Abhai Mani and Sin Samudr made ready to leave. They left the cave and were joined by the merman, his wife and his daughter, Phra Abhai Mani riding on the back of the merman and Sin Samudr on the back of the merman's wife with the young mermaid following behind, they set out a quick journey towards an island where lived an aged hermit who was endowed with superhuman power. When the Giantess came back to her cave and learned that her husband and her

son had left already, she fell into deep grief and cried out of her great sorrow. Then she made a hot pursuit to catch them pack again.

Act II : The Hot Pursuit of the Sea-Giantess.

Scene : In the Sea.

For more than three days the party of Phra Abhai Mani had journeyed without reaching their destination. Then a fearful storm arose behind them. Alas, the Giantess had discovered their way and was undoubtedly persuing them. The old couple of mermen knew that their lives might be put to an end because they were both already exhausted and could no more carry Phra Abhai Mani to the expected island. So they handed Phra Abhai Mani over to the mermaid and told her to take him to the safe island. Thus Phra Abhai Mani eventually arrived safely at the island while the poor couple were killed and eaten by the Giantess in place of him. For Sin Samudr, just playing on tricks with his mother. For a while, he took a deep dive, disappeared under the sea, and then joined his father on land later.

Act III : Help from the Hermit

Scene : On the Island.

Here, on the island, lived the wise and powerful hermit, attended by a hundred shipwrecked men of all nationalities-Chinese, Brahmins, Indians, Thai, Javanese, Englishmen, Hollanders, and other Europeans. He lived in a cave on a hill, and subsisted on vegetables and herbs which were plentiful on the island. He was deeply venerated by all for his piety and kindness. Phra Abhai Mani immediately went to pay his respect and to seek his protection. No sooner had he done this than huge waves lashed the island and the Giantess appeared. She was more furious than ever, having been deceived by the mermen, whom she had torn to piece and eaten already. Now she wanted her husband. She stood there, towering over the island on whose hallowed soil she could not step.

The hermit came down from the hill to remonstrate with her. But the Giantess merely used abusive language and accused him of acting beyond the bounds of his duties. So the hermit took a little magic sand and blew it in her direction. The Giantess knew that she was powerless against his magic charms, and so retired baffled and angered.

THE END

แผ่นเสียงเพลงไทยและเพลงสากล ของ กรมศิลปากร

ชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ (บางแผ่นหมด)

ชุดละ ๑๒ แผ่น แต่ละชุดมีกว่า ๒๐ เพลง

มีเพลงขับร้อง และ เพลงระบำไว้ประกอบเพื่อนรำกรบถ้วน

บรรเลงและขับร้อง โดยศิลปินและวงดุริยางค์ ทั้งไทยและสากล ของ กรมศิลปากร
จำหน่ายปลีกแผ่นละ ๒๒ บาท ซื้อทั้งชุด ๑๒ แผ่น ราคาชุดละ ๒๕๐ บาท

แผ่นเสียง เพลงร่ำวง ล่องเพลย์ มี ๑ แผ่น ราคา ๑๐๐ บาท

ชุดเพลงร่ำวงล่องเพลย์แผ่นนี้มีถึง ๒๐ เพลง กรมศิลปากรมีเจตนาที่จะให้ใช้บรรเลงประกอบการรำได้จริง ๆ โดยรวมเพลงร่ำวงต่าง ๆ ติดต่อกันเป็นตอน ๆ ตอนหนึ่งมี ๒ เพลงบ้าง ๓ เพลงบ้าง และ ๔ เพลงบ้าง ในตอนหนึ่ง ๆ ใช้เวลาประมาณ ๕.๑๓ นาที ถึง ๖.๓๖ นาที มีทั้งเพลงหญิงร้อง ชายร้อง และหมู่หญิงชาย

ดนตรีที่บรรเลงประกอบ มีทั้งดนตรีไทย และดนตรีสากล

หน้า ๑ เป็นเพลงร่ำวงแบบมาตรฐาน หน้า ๒ เป็นเพลงร่ำวงแบบพื้นเมือง

ชุดที่ ๔, ๕ และ ๖ เพลงล่องเพลย์

ชุดละ ๖ แผ่น ๒๖ เพลง ๒๗ เพลง และ ๓๒ เพลง ตามลำดับ

จำหน่ายปลีกแผ่นละ ๑๐๐ บาท ซื้อทั้งชุด ๖ แผ่น ราคาชุดละ ๕๕๐ บาท

แผ่นเสียงทุกชุดมีสมุดอธิบายเพลงด้วย

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๕ บาท และ ๑๐ บาท

สมุดอธิบายเพลงร่ำวง มีภาพท่ารำ เนือร้อง และโน้ตเพลงครบถ้วน

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๒๐ บาท

ติดต่อบริษัท

กองการสังคีต

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว : นายกำธร สดริกุล : ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา :

๒๐ กันยายน ๒๕๑๖

